

**Міністерство освіти і науки України Луганський
національний аграрний університет Факультет ветеринарної
медицини, біологічних і харчових технологій Кафедра
тваринництва та харчових технологій**

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету

Людмила ПАРХОМЕНКО
«31» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 21. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЛЕМІННОЇ СПРАВИ

ступінь освіти бакалавр

галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

освітня програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Робоча програма з дисципліни «Організація племінної справи» для студентів зі спеціальності 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

«30» серпня 2021 року – 11 с.

Розробник: _____

Розробник: Стрижак Тетяна Анатоліївна, доцент кафедри тваринництва та

харчових технологій, кандидат сільськогосподарських наук, с. н. с.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри тваринництва та харчових технологій

Протокол від «30» серпня 2021 р. № 10

Завідувач кафедри

 _____

Валентина МОГУТОВА

Схвалено проєктною групою освітньої програми зі спеціальності 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Гарант освітньої програми

 _____

Юлія ШАХОВА

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація племінної справи» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавр галузі знань 204 «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» формує інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Мета вивчення навчальної дисципліни – є підготовка висококваліфікованих фахівців, що володіють загальними знаннями та засвоєння і підготовка висококваліфікованих фахівців високого рівня, які спроможні до сучасного сприйняття стану основ племінної справи, дати теоретичні і практичні поради в галузі генетичної діагностики та профілактики спадкових аномалій і захворювань зі спадковою схильністю, сприяти розвитку галузі тваринництва у приватних та фермерських господарствах, що володіють загальними знаннями з технологій виробництва продукції тваринництва

Завдання вивчення дисципліни:

1. Надання знань щодо сучасного вивчення різних видів сільськогосподарських тварин, розробки методів отримання чистопородних і помісних тварин, транс-генних тварин і клонування, створення ліній, типів кросів і порід тварин з низьким генетичним вантажем.

2. Прищеплення студентам певних практичних навичок з генетичної діагностики чистопородних і помісних тварин за візуальної оцінки;

3. Формування у студентів сучасного бачення закономірностей біології, індивідуального розвитку, відтворення і селекції в тваринництві;

4. Надання умінь щодо біометричної обробки та аналізу даних експериментальних досліджень, зоотехнічного обліку, гібридологічного, цитогенетичного, біохімічного і генеалогічного аналізів, встановлювати достовірність походження тварин з використанням груп крові і біохімічних поліморфних систем. Навчальна дисципліна формує такі міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на засвоєнні студентами дисциплін природничо-наукової, професійної та практичної підготовки: методологічних засад спеціальності і біології, анатомії, фізіології і біохімії

дисципліни, що забезпечуються: технологія виробництва продукції тваринництва, технологія виробництва продукції свинарства, технологія виробництва продукції скотарства, технологія виробництва продукції вівчарства і козівництва, розведення тварин.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва при здійсненні професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів інженерії і проведення досліджень та здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК9.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу. **СК7.** Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції скотарства. **СК8.** Здатність здійснювати контроль технологічних процесів під час виробництва та переробки продукції свинарства. **СК9.** Здатність здійснювати контроль технологічних процесів

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН7. Здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій. **ПРН8.** Застосовувати знання з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин для ефективного ведення господарської діяльності підприємства. **ПРН9** Забезпечувати оптимальні умови утримання сільськогосподарських тварин і мікроклімат технологічних приміщень

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	обов'язкова	
	Спеціальність 204 ТВППТ Освітня програма ТВППТ		
Змістових модулів - 1	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: бакалавр	Рік підготовки:	
		2	2
Загальна кількість годин: 120		Семестр	
		3	3
		Лекції	
		28год.	4год.
		Практичні	
		28год.	4год.
		Лабораторні	
		год.	год.
	Самостійна робота		
	64год.	112год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,2 самостійної роботи здобувача – 3,9	Форма контролю: екзамен		

. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Облік, ідентифікація і реєстрація у різних галузях тваринництва.

Роль племінної справи у тваринництві. Облік у тваринництві, його значення для племінної справи. Ідентифікація і реєстрація тварин. Племінний та зоотехнічний облік. Селекційні ознаки тварин різних видів та напрямів продуктивності. Методи та способи обліку продуктивних, відтворювальних, технологічних та інших ознак тварин.

ТЕМА 2. Основні принципи організації селекційного процесу в тваринництві.

Роль спадковості й мінливості в селекції. Кількісні та якісні селекційні ознаки. Селекційні ознаки самок і самців. Критерії оцінювання успадкованості, повторюваності й мінливості селекційних ознак. Оцінювання і відбір тварин за фенотипом і генотипом. Значення умов зовнішнього середовища та вирощування молодняку для коректності оцінки племінної цінності тварин. Автоматизація управління селекційним процесом із використанням прикладних комп'ютерних програм.

ТЕМА 3. Принципи і методи селекційних оцінки, добору та підбору Принципи і методи племінного відбору. Рушійний, стабілізуючий і дизруптивний добір. Пороговий, тандемний та індексний методи відбору. Сучасні методи біотехнології в селекції тварин. Біологічне, технологічне і економічне оцінювання сільськогосподарських тварин.

ТЕМА 4. Підходи до чистопородного розведення, схрещування та виведення нових порід.

Чистопородне розведення. Селекція по лініях. Чисті лінії та їх значення у племінній роботі з різними видами тварин. Значення виведення нових порід.

Використання схрещування та гібридизації в селекції тварин. Інбридинг, його позитивні та негативні аспекти. Великомасштабна селекція.

ТЕМА 5. Технології вирощування, оцінювання, відбору, підбору і використання плідників у селекції.

Значення плідників у племінному поліпшенні тварин. Методи оцінки племінної цінності плідників та маток. Організація племінного підбору пар.

Замовні спаровування. Відбір молодняку за походженням і генетичними маркерами. Технологічний процес вирощування, добору, оцінювання, підбору і використання плідників.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.										
ТЕМА 1. Облік, ідентифікація і реєстрація у різних галузях тваринництва.	24	4	6		14	24	1			23
ТЕМА 2. Основні принципи організації селекційного процесу в тваринництві.	24	6	6		12	24	1	1		22
ТЕМА 3. Принципи і методи селекційних оцінки, добору та підбору	24	6	6		12	24	1	1		22
ТЕМА 4. Підходи до чистопородного розведення та виведення нових порід.	24	6	6		12	24	1	1		22
ТЕМА 5. Технології вирощування, оцінювання, відбору, підбору і використання плідників у селекції	24	6	4		14	24		1		23
Усього	120	28	28		64	120	4	4		112

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочн
	ТЕМА 1. Облік, ідентифікація і реєстрація у різних галузях	6	
	ТЕМА 2. Основні принципи організації селекційного процесу в	6	1
	ТЕМА 3. Принципи і методи селекційних оцінки, добору та підбору	6	1
	ТЕМА 4. Підходи до чистопородного розведення та виведення	6	1
	ТЕМА 5. Технології вирощування, оцінювання, відбору, підбору і	4	1
	Разом:	28	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	ТЕМА 1. Облік, ідентифікація і реєстрація у різних галузях	14	23
	ТЕМА 2. Основні принципи організації селекційного	12	22
	ТЕМА 3. Принципи і методи селекційних оцінки, добору та	12	22
	ТЕМА 4. Підходи до чистопородного розведення та	12	22
	ТЕМА 5. Технології вирощування, оцінювання, відбору,	14	23
	Разом:	64	112

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи навчання за джерелом знань:

- 1.1. *Словесні*: пояснення, лекція.
- 1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.
- 1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

- 2.1. *Аналітичний*.
- 2.2. *Методи синтезу*.
- 2.3. *Індуктивний метод*.
- 2.4. *Дедуктивний метод*.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

- 3.1. *Проблемний* (проблемно-інформаційний)
- 3.2. *Репродуктивний*.
- 3.3. *Пояснювально-демонстративний*

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, екскурсії, групові дослідження, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій)

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма контролю: екзамен.

Методів оцінювання:

- опитування;
- тестування;
- розв'язання практичних завдань, задач, ситуацій.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю.

Таблиця 5.1 – Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Поточний контроль					Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5		
12	12	12	12	12	40	100

T1, T2 ... T11 – теми навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання

Таблиця 5.2 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка	Залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України " Про племінну справу у тваринництві" // Урядовий кур'єр. 2000. - №4.- С. 1-5.
2. Буркат В.П., Полупан Ю.П., Йовенко І.В. Лінійна оцінка корів за типом.-К.: Аграрна наука, 2004.- 88 с.
3. Інструкція з бонітування великої рогатої худоби молочних і молочном' ясних порід. Інструкція ведення племінного обліку в молочному і молочно-м'ясному скотарстві - К.: "ПАНВ", 2004.- 76 с.
4. Нормативно-правові акти з ідентифікації та реєстрації тварин. Мінагрополітики України. - К., 2005.- 194 с.
5. Рубан Ю.Д. Конституция животных и проектирование технологических и селекционных процессов в скотоводстве. - К.: Аграрна наука, 2003.- 284 с.
6. Рубан Ю.Д. Породы и племенное дело в скотоводстве: эволюция и прогресс.- К.: Аграрна наука, 2003.- 394 с.
7. Наукове обґрунтування технологій молочного та м'ясного скотарства / Я.М. Гадзало, М. І. Башенко, О. І. Костенко, та ін. / Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України, Науково-методичний центр «Технології у тваринництві». – Харків. – 2015. – 498 с.
8. Рубан Ю.Д. Биология и эволюция в селекции животных и технологии производства.- К.: Аграрна наука, 2005.- 224 с.

9. Рубан Ю.Д. Породы, породообразовательный процесс и селекция животных.- К.: Аграрна наука, 2006.- 380 с.

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальна дисципліна не передбачає використання інструментів, обладнання.

Плакати, таблиці, електронні ресурси навчально-методичного забезпечення ЛНАУ. Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: *on-line: Microsoft Office 365, Teams, Moodle (GNU загальна суспільна ліцензія)*.

Навчально-методичне забезпечення:

- 1) Робоча програма дисципліни
- 2) Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни
- 3) Пакет тестових завдань для контролю знань (поточний контроль, підсумковий контроль)

Розробка на освітній платформі Moodle програми навчальної дисципліни
«Організація племінної справи»

<https://moodle.lgnau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=527>

Залікове тестування

<https://moodle.lgnau.edu.ua/moodle/mod/quiz/view.php?id=6876>

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Закон України " Про племінну справу у тваринництві" // Урядовий кур'єр. 2000. - №4.- С. 1-5.
2. Буркат В.П., Полупан Ю.П., Йовенко І.В. Лінійна оцінка корів за типом.- К.: Аграрна наука, 2004.- 88 с.
3. Інструкція з бонітування великої рогатої худоби молочних і молочном' ясних порід. Інструкція ведення племінного обліку в молочному і молочно- м'ясному скотарстві - К.: "ПАНВ", 2004.- 76с.
4. Нормативно-правові акти з ідентифікації та реєстрації тварин. Мінагрополітики України. - К., 2005.- 194 с.
5. Рубан Ю.Д. Конституция животных и проектирование технологических и селекционных процессов в скотоводстве. - К.: Аграрна наука, 2003.- 284 с.
6. Рубан Ю.Д. Породы и племенное дело в скотоводстве: эволюция и прогресс.- К.: Аграрна наука, 2003.- 394 с.
7. Наукове обґрунтування технологій молочного та м'ясного скотарства / Я. М. Гадзало, М. І. Башенко, О. І. Костенко, О. М. Жукорський, О. К. Трішин, Є. В. Руденко, В. П. Шапля, С. Г. Юрченко, О. Є. Адмін, А. О. Парієв, С. М. Александров, Н. Г. Адміна, Т. Л. Осипенко, І. Ю. Задорожна, С. Ф. Антоненко, Л. Г. Гребень, Ю. С. Кравченко, В. А. Марченко, О. М. Панченко, Н. Л. Балагуровська, Д. В. Зволейко, Б. І.Шевчук, Р. М. Дібіров, Н. П. Русько, Є. Ф. Ткач, О. О. Дробишев, Т. М. Коротченко / Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України, Науково-методичний центр «Технології у тваринництві». – Харків. – 2015. – 498 с.
8. Генофонд свійських тварин України: Навчальний посібник/ Д.І. Барановський, В.І. Герасимов, В.М. Нагаєвич та ін. / за ред. Д.І. Барановського та В.І. Герасимова. – Харків: Еспада, 2005. – 400с.

9. Гноєвий І.В. Годівля та відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні. - Харків, 2006.- 399 с
10. Інструкція з бонітування свиней; Інструкція з ведення племінного обліку у свинарстві / Затв. Міністерством аграрної політики України 17.12.2002. № 396. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2003. – 64 с.
11. Словарь терминов по биотехнологии для производства продовольствия и ведения сельского хозяйства [А. Заид, Х. Г. Хьюз, Э Порчедлу, Ф. Николас]/ Продовольственная и сельскохозяйственная организация Объединенных наций. – Рим, 2008. – 395 с
12. Нормативно-правові акти з ідентифікації та реєстрації тварин. Мінагрополітики України. - К., 2005.- 194 с.
13. Рубан Ю.Д. Породы, породообразовательный процесс и селекция животных.- К.: Аграрна наука, 2006.- 380 с.
14. Рубан Ю.Д. Учение о конституции животных: теория и практика.- К.: Аграрна наука, 2004. - 268 с.

Додаткова література:

1. Эйдричевич Е.В., Лапкин М.М. Генетические методы определения происхождения с.-х. животных. - К., Урожай, 1975.
2. Стернберг М. От клеток к атомам. - М., Мир, 1988. -144 с.
3. Глазко В.И., Созинов И.А. Генетика изоферментов животных и растений. К., Урожай, 1993. – 528.
4. Мечников И. И. Этюды о природе человека. – Л.: Мед. книга, 2015. – 244 с.

Допоміжна

1. Рубан Ю.Д. Биология и эволюция в селекции животных и технологии производства.- К.: Аграрна наука, 2005.- 224 с.
2. Рубан Ю.Д. Породы, породообразовательный процесс и селекция животных.- К.: Аграрна наука, 2006.- 380 с.

Електронні ресурси

1. zakon.rada.gov.ua
 2. minfin.gov.ua
- nbuv.gov.ua- електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
- korolenko.kharkov.com- електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.